

- in memoriam - Nicolae Dabija

**Acest fulger
care am fost**

Antologie de
Mihai Chiriac

TIPO MOLDOVA

ACEST FULGER CARE AM FOST

Antologie de Mihai Chiriac

TIPO MOLDOVA

Argument peste timp

De fiecare dată când se ivește un eveniment semnificativ, Primăria Comunei Dumbrăveni îl consemnează ca atare. Noi am înființat Festivalul „Mihai Eminescu” și Simpozionul literar „Poeți ai nemuririi noastre”, motivați fiind și de faptul că aici, în zona noastră s-a născut Poetul Național. Participă, la cele două manifestări culturale de mare anvergură, academicieni de pe ambele maluri ale Prutului, scriitori din toate zonele geografice, oameni de cultură, cetățeni ai comunei noastre. Cu acest prilej, am tipărit cărți ce au marcat evenimentele respective și, în timp, vor fi repere de care vor ține seama istoricii literari din viitor. Cu siguranță, acest lucru se va întâmpla pentru că poporul român va avea întotdeauna destine alese. Să nu uităm că zona noastră luminează prin numele unor mari și multe personalități ale culturii române: Mihai Eminescu, Ion Creangă, Vasile Alecsandri, Nicolae Iorga, Mihail Sadoveanu, Nicolae Labiș, George Bacovia, George Enescu, Ciprian Porumbescu și alții.

*

* *

Destinul ne-a făcut să ne simțim umiliți începând cu anul 2020 din cauza unei pandemii care parcă nu mai obosește. Mai cu seamă, anul acesta am trăit unul din cele mai triste evenimente. Prietenul nostru, poetul, prozatorul, publicistul și academicianul Nicolae Dabija a plecat în lumea umbrelor în acest martie trist, dar și bolnav de așteptare întru petrecerea acestei *bolicele* hotărâtă să-și „facă treaba” la întâmplare...

Prietenul nostru și mai ales al Dumbrăvenilor ne-a nefericit prin plecarea sa dintre noi. Or fi fost cam „obosiți” medicii de la Chișinău, dar nici „nu și-au dat interesul”, așa cum ar fi trebuit, altfel, unionistul Nicolae Dabija ar fi fost astăzi omniprezent, cum era de obicei. Îmi amintesc, cu câtă bucurie am mers și l-am sărbătorit la Chișinău la împlinirea vârstei de 70 de ani! Cu atâta tristețe „alcătuim” acum această carte care vine să evoce, pe cât posibil, chipul celui care ne-a lăsat peste 80 de volume de poezie, proză, publicistică. Portretul unui om împlinit și care, ori de câte ori venea la Dumbrăveni, venea cu o lumină funciară, care împrăștiă bunătate, invitație la dialog și adevăr.

Nicolae Dabija este Cetățeanul de Onoare al comunei Dumbrăveni și a fost o mare bucurie să-l avem mereu în mijlocul nostru și în această calitate. Tot timpul era preocupat, avea o agendă încărcată, era invitatul mai multor scriitori de pe mai multe continente.

Veți întâlni, în cuprinsul cărții, semnăturile unor nume de prestigiu ale scrisului românesc: academicienii Ioan-Aurel Pop, Eugen Simion, Mihai Cimpoi, Gheorghe Duca, scriitorii Theodor Codreanu, Adrian Dinu Rachieru, Tudor Nedelcea, Viorel Dinescu, Dumitru Brăneanu, Emilian Marcu, Daniel

Corbu, Ion Filipciuc, Cristiana Crăciun, Ioan Cristescu, Lucian Marina, sau Mihai Chiriac, Lili Bobu, Paul Surugiu-Fuego, sau Șefii de Stat de peste Prut, Mircea Snegur, Mihai Ghimpu, Maia Sandu, dar și Anatolie Ceban, Primarul satului Pererita, locul de baștină al lui Grigore Vieru.

După lectura acestei cărți, din evocările participanților la alcătuirea portretului prietenului nostru, vă veți da seama de opera semnificativă pe care ne-a lăsat-o Nicolae Dabija. Cât de frumos a spus el, în timpul vieții: „*Dormi-i de Dumneavoastră/ ca unui zid de o fereastră*”.

Și nouă ne este și ne va fi mereu dor de Nicolae Dabija!...

Ioan PAVĂL
Primarul comunei Dumbrăveni - Suceava

DATE BIOGRAFICE

Nicolae Dabija – scriitor, istoric literar și om politic din Republica Moldova, membru de onoare al Academiei Române și membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei, s-a născut la data de 15 iulie 1948, în satul Bișcotari, raionul Cimișlia, Republica Moldova, ca fiu al Cristinei Dabija și al lui Trofim Ciobanu. Urmează școala primară în satul de baștină, iar liceul la Sagaidac și Cimișlia. În anul 1970 se înscrie la Facultatea de Filologie a Universității de Stat din Chișinău. Între anii 1972-1975 ocupă funcția de redactor la postul de televiziune din Chișinău, iar mai apoi, odată intrat în gazetărie, conduce redacția de poezie și critică a revistelor „Nistru”, „Orizontul”, „Literatura și arta”, în calitate de redactorșef. Devine în anul 1988 membru al Comisiei de Stat pentru Problemele Limbii, editând o serie întregă de manuale școlare de literatură română, dar și de istorie a românilor. Datorită capacității și viziunii sale este ales în 1991 ca președinte al Asociației Oamenilor de Știință, Cultură și Artă din Republica Moldova. După ce a fost ales în mai multe rânduri deputat în Parlamentul Republicii Moldova, devine, începând cu anul 2005, președinte al Frontului Democrat al Românilor din Republica Moldova. În anul 2003 a fost ales membru de onoare al Academiei Române, iar din anul 2012 membru corespondent al Academiei de Științe a Republicii Moldova.

Fiind unul dintre reprezentanții șaptezeciştilor care promovează esteticul, maximalismul etic și implicarea în luptă pentru renașterea națională, Nicolae Dabija a inițiat un stil poetic nou, asumându-și în opera lui rolul mesianic de aed, care „speră cu un poem/c-ar putea face lumea mai bună”. Placheta de debut din anul 1975, „Ochiul al treilea”, propune cititorilor o lirică de idei în care imaginarul prevalează asupra realului. Refugiat în estetic și în referințele culturale, poetul explorează programatic spiritualitatea națională. Începând cu anul 1980 și cu volumul „Apă neîncepută”, poezia lui Nicolae Dabija se obiectivează prin deschiderea spre epic și spre conștiința colectivă, sau altfel spus, se face trecerea de la un lirism pur ferit de frământările cotidianului, la evocarea și meditația elegiacă înrămată în simboluri și parabole sau în proiecții de legendă și de mit național. Autorul devine așadar, preocupat de matricea și etosul popular, de aceea, volumele „Zugravul anonim” și „Aripă sub cămașă” vor valorifica și mitiza prin vocabule de coloratură cronicărească literatura națională, basmele și legendele populare. „Dreptul la eroare”, „Lacrima care vede”, „Oul de